Lietas Nr. C69331624
CA-0025-26/5
ECLI:LV:KUAT:2026:0122.C69331624.7.S

Kurzemes apgabaltiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2026. gada 22. janvārī

Kurzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesneši Liena Jansone, Linda Vēbere un Inguna Gaile

rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras civillietu Dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums C/ prasībā pret /Persona A/ par zaudējumu atlīdzībusakarā atbildētājas apelācijas sūdzību par Kurzemes rajona tiesas 2025. gada 19. septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2024. gada 20. maijā prasītāja cēlusi tiesā prasību vienkāršotajā procedūrā pret atbildētāju par zaudējumu atlīdzību, lūdzot piedzīt prasītājas zaudējumus par daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas /Adrese A/ pagalma atjaunošanu un labiekārtošanu 1887,55 EUR.

Prasībā norādīti šādi fakti un argumenti.

[1.1] Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas /Adrese A/ (turpmāk – Dzīvojamā māja), dzīvokļu īpašnieki nodibinājuši biedrību Dzīvokļu īpašnieku biedrība /Nosaukums C/ (turpmāk arī Biedrība), kura nodrošina šīs daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu.

Atbildētāja ir Dzīvojamās mājas dzīvokļu Nr. /Numurs A/ un Nr. /Numurs B/ īpašniece un laika periodā no 2009. gada 13. maija līdz 2021. gada 15. februārim bija algota Biedrības valdes priekšsēdētāja.

[1.2] 2012. gadā atbildētāja, izmantojot savu amatpersonas stāvokli Biedrībā, personīgos un savtīgos nolūkos nodalīja 8 metrus platu un ap 20 metrus garu joslu no koplietošanā esošā pagalma ar krūmu stādījumiem, izveidoja atpūtas dārzu un teritoriju savai ģimenei.

Uz vairākkārtējiem lūgumiem no pārējiem Biedrības valdes locekļiem par to, vai veiktajiem darbiem ir dzīvokļu īpašnieku kopības piekrišana, atbildētāja atbildēja apstiprinoši, bet nekādi dokumenti netika uzrādīti. Grāmatvedības dokumentos nebija redzami nekādi Biedrības izdevumi par krūmu iegādi un nodalītās pagalma daļas izveidi, bet nebija pamats neticēt tam, ka šādiem darbiem un pagalma daļas aizņemšanai saņemta dzīvokļu īpašnieku kopības piekrišana darbu veikšanai par saviem līdzekļiem.

Tikai laika gaitā radās aizdomas, ka atbildētāja nav saņēmusi nepieciešamo dzīvokļu īpašnieku piekrišanu, kopīpašuma pagalma daļu savām vajadzībām nodalījusi un iekārtojusi patvaļīgi, atņemot pārējiem mājas dzīvokļu īpašniekiem iespēju lietot šo kopīpašumā esošo teritoriju.

[1.3] Atbildētāja 2021. gada 15. februārī iesniedza dokumentus uzņēmumu reģistrā, lai sevi izslēgtu no biedrības valdes.

Biedrībai atbildētāja nenodeva visus lietvedības dokumentus, kas liedza iespēju pārliecināties par atpūtas zonas izveidošanas pamatotību.

[1.4] Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki 2023. gada 20. oktobra kopsapulcē nolēma, ka nepieciešams likvidēt atbildētājas patvaļīgi izveidoto dārzu. Par to pēc būtības neiebilda arī pati atbildētāja, tomēr pati likvidēt stādījumus un citu iekārtojumu un atjaunot iepriekšējā stāvoklī koplietošanas pagalmu viņa atteicās.

2023. gada 20. oktobrī dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē nolemts veikt pagalma sakārtošanu, likvidējot nelikumīgos krūmu stādījumus.

[1.5] Krūmu izciršanu (zaru izvešanu un celmu frēzēšanu) veica SIA “Galantus”, par ko tika veikta samaksa 187,55 EUR.

Atbildētāja, izveidojot savu atpūtas dārza zonu visā 8 metru platā un 20 metru garā laukumā, bija sajaukusi pagalma smilšu pamatslāni ar kūdras un organisko vielu maisījumu. Lai atjaunotu pagalmu iepriekšējā stāvoklī ar cietu pamatu, bija jānorok 4,5 metru plata un 20 metru gara josla 20 cm dziļumā, kas jāpiepilda ar smilšu un šķembu maisījumu.

Darbu izpildei tika saņemta /Nosaukums A/ domes administrācijas Arhitektūras un pilsētbūvniecības nodaļas piekrišana pagalma labiekārtošanai un apstiprinājums, ka šādiem darbiem nav nepieciešams izstrādāt būvniecības ieceres dokumentus.

Darbi izpildīti daļējā apjomā – pirmajā kārtā norakts kūdras un organisko vielu maisījuma slānis, noraktā laukuma kārta piepildīta ar smilšu šķembu maisījumu. Darbus veica FIREWOOD PROCESSING SIA, kam atbilstoši rēķinam veikta samaksa 1700 EUR.

Darbi tiks izpildīti arī otrajā kārtā, kad būs piemēroti apstākļi un pieejams finansējums šādu darbu izpildei. Visu darbu izpildei nepieciešami 3224,65 EUR, kas šobrīd nav iespējams nepietiekamo līdzekļu dēļ.

Tādējādi, lai likvidētu atbildētājas patvaļīgi norobežoto pagalma iekārtojumu, izveidotos stādījumus, atjaunotu pagalma cieto segumu un iespēju visiem kopīpašniekiem izmantot koplietošanas pagalmu, atbildētāja ir radījusi Biedrībai zaudējumus 1887,55 EUR.

[1.6] Labprātīgi atlīdzināt zaudējumu atbildētāja ir atteikusies. Biedrība rīkojas saskaņā ar dzīvokļu īpašnieku lēmumiem un izpilda tos no līdzekļiem, kurus dzīvokļu īpašnieki maksājuši Biedrībai par apsaimniekošanas un pārvaldīšanas darbībām. Atbildētājai šie kopīpašniekiem radušies izdevumi ir jāatlīdzina.

[2] Atbildētāja par prasību iesniegusi rakstveida paskaidrojumus, kuros norāda, ka prasību neatzīst.

[2.1] Šī brīža Biedrības valdes loceklis nodarbojas ar atbildētājas iespaidošanu emocionālā un psiholoģiskā līmenī, lai atbildētājas dzīve šajā īpašumā kļūtu nepanesama.

Lielākā daļa no Dzīvojamās mājas dzīvokļu kopīpašniekiem paši piedalījās mājai piesaistītā zemes gabala uzturēšanā un apsaimniekošanā, tai skaitā arī dekoratīvo krūmu stādīšanā un bruģa izklāšanā pagalmā. Visi kopīpašnieki pieņēma lēmumus par pagalma labiekārtošanu.

Šobrīd pagalms un dekoratīvie krūmi ir izrauti tikai pēc Biedrības valdes locekļa /Persona E/ lēmuma.

[2.2] Prasības pieteikumā ir atsauce uz 2023. gada 20. oktobra īpašnieku kopsapulces lēmumu, ar kuru nolemts likvidēt krūmu stādījumus, bet tajā nekas nav lemts par zālāja likvidēšanu.

Ja 2023. gada 20. oktobrī dzīvokļu īpašnieku kopsapulce lēmusi mainīt pagalma iekārtojumu, tas noteikti neapliecina, to, ka iepriekš veiktās dzīvokļu īpašnieku darbības un lēmumi nav ņemami vērā un ir piedzenami

zaudējumi no viena dzīvokļa īpašnieka, ja Biedrība maina viedokli par pagalma iekārtojumu.

[3] Ar Kurzemes rajona tiesas 2025. gada 19. septembra spriedumu prasība apmierināta pilnībā, piedzenot no atbildētājas prasītājas labā 1887,55 EUR, valsts nodevu 283,13 EUR un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 566,27 EUR, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7 EUR, nosakot prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no visas ar spriedumu viņu labā piedzītās summas.

Spriedums pamatots ar šādiem faktiem un argumentiem.

[3.1] Lietā nav strīda par to, ka prasītāja ir Dzīvojamās mājas pārvaldniece, bet atbildētāja ir Dzīvojamās mājas dzīvokļu Nr. /Numurs A/ un Nr. /Numurs B/ īpašniece.

Pušu starpā ir strīds par apstākļiem, kādos Dzīvojamās mājas pagalmā tika iekārtota atpūtas zona – vai par tās iekārtošanu ir pieņemti atbilstoši kopīpašnieku lēmumi, par kādiem līdzekļiem tā iekārtota un vai tā ir bijusi pieejama lietošanai visiem kopīpašniekiem.

Prasītāja norāda, ka atbildētāja personīgos un savtīgos nolūkos ar krūmu stādījumiem nodalīja trešo daļu no koplietošanā esošā pagalma un izveidoja atpūtas teritoriju savai ģimenei.

Atbildētāja norāda, ka iekārtot atpūtas zonu ir lēmuši visi kopīpašnieki un viņas rīcībā nav nekādu pārkāpumu.

Civillikuma 1068. pants nosaka, ka rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu, kā visumā, tā arī noteiktās atsevišķās daļās, drīkst tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu, ja kāds no viņiem rīkojas atsevišķi, tad šī rīcība ne vien nav spēkā, bet arī uzliek pēdējam pienākumu atlīdzināt pārējiem zaudējumus, kas viņiem ar to nodarīti.

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst par pierādītu faktu, ka atbildētāja kā daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas kopīpašniece bez pārējo Dzīvojamās mājas kopīpašnieku likumā noteiktā kārtībā sniegtas piekrišanas par saviem personīgajiem līdzekļiem ir iekārtojusi atpūtas zonu prasības pieteikumā norādītajā platībā un to ilgstoši izmantojusi savām vajadzībām.

[3.1.1] Fakta par kopīpašnieku pieņemtā lēmuma par atpūtas zonas iekārtošanu pierādīšanai iesniegts 2010. gada 20. jūnija Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokols, kurā viens no dienas kārtības jautājumiem – Nr. 7 sadaļā "Dažādi" – ir bijis labiekārtot sētu, nopirkt melnzemi par biedrības līdzekļiem, iesēt zāli, iestādīt puķes un dažādus stādus, lielāko sētas daļu izveidot par automašīnu stāvvietu un ieklāt bruģi par īpašnieku saziedotajiem līdzekļiem.

Protokolā nav redzams, ka dzīvokļu kopīpašnieki būtu par minēto jautājumu izteikušies un pieņēmuši konkrētus lēmumus, jo tālāk protokolā šis jautājums nav vairs aprakstīts.

Likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (redakcijā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 31. decembrim) $27.^{1}$panta piektā daļa noteica, ka dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmums ir saistošs visiem dzīvokļu īpašniekiem, ja "par" balsojusi vairāk nekā puse no dzīvokļu īpašnieku skaita, kas konkrētajā gadījumā būtu vismaz 13 dzīvokļu īpašnieki, jo konstatēts, ka uz kopsapulces sasaukšanas brīdi daudzdzīvokļu mājā bijis 21 dzīvokļu īpašnieks ar 24 balsīm. "Par" balsojuši 11 kopsapulces dalībnieki, no kuriem vairāki saskaņā ar tiesai iesniegto informāciju nav dzīvokļu īpašnieki (/Persona B/, /Persona E/ 2 balsis).

[3.1.2] Zaļās zonas iekārtošana nav veikta par kopīpašnieku līdzekļiem, jo atbildētāja, kuras pārziņā bija visi finanšu dokumenti minētajā laika periodā, nav šādus pierādījumus iesniegusi.

Prasītājas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka kopīpašumam ir vēl viena – lielāka zaļā zona, kuras apkopei ir iegādāts zāles pļāvējs, tajā dzīvokļu īpašniekiem ir atļauts stādīt nelielus augus un puķes dobītēs, tur atrodas bērnu rotaļu laukums. Par minētās platības apkopšanu varētu būt lemts 2016. gada 14. augusta kopīpašnieku sapulcē.

Faktu, ka zaļā zona tikusi iekārtota tikai par atbildētājas personīgiem līdzekļiem, apliecina viņas pašas teiktais dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē 2024. gada 20. oktobrī. Kad tika lemts jautājums par atpūtas zonas likvidēšanu un atbildētājai piedāvāts viņai piederošos augus pārstādīt, viņa sniegusi atbildi "man neko nevajag, es neko nepārstādīšu, man tie krūmi apnikuši, pati gribēju likvidēt, dariet ko gribiet".

Tiesas sēdē atbildētāja atzina, ka atpūtas zonu iekārtojusi par saviem līdzekļiem. Neapstrīdēja tās platību.

Faktu, ka atpūtas zonas iekārtošana notikusi tikai par atbildētājas līdzekļiem, apliecina atbildētājas 2023. gada 22. oktobra iesniegums Valsts policijai, kurā viņa norāda, ka viņa Dzīvojamajā mājā dzīvo aptuveni četrdesmit gadus, ir iekopusi dārziņu, kurā iestādījusi krūmus, puķes, kas tikuši iegādāti par viņas personīgajiem līdzekļiem. Visus gadus kopīpašniekiem nav bijušas pretenzijas, 2023. gada 20. oktobrī kopsapulcē tika nolemts likvidēt viņas iekārtoto dārziņu. Viņa gaidījusi paziņojumu par to, kad notiks dārza likvidēšana, lai pārstādītu un saglabātu augus, taču 2023. gada 22. oktobrī puķes un krūmi tika izrauti, koki nozāģēti. Lūdz saukt vainīgās personas pie atbildības.

[3.1.3] Liecinieki /Persona Q/, /Persona P/ un /Persona D/, kuri ir kopīpašnieki un Dzīvojamās mājas iedzīvotāji, apliecināja, ka atbildētājas iekārtotā atpūtas zona bija viņas ģimenes lietošanā, citi kopīpašnieki to nav izmantojuši. Tajā atradušās atbildētājai piederošas āra mēbeles un grils. Tur viņas ģimene un viņas ciemiņi atpūtušies.

[3.1.4] Nav apstrīdēts fakts, ka kopīpašnieki par saviem līdzekļiem izbruģēja pagalmu. Nav iegūti pierādījumi tam, ka zāli iesēja tad, kad bruģis pietrūcis. No liecinieka liecībām konstatēts, ka atpūtas zona iekārtota pirms pagalma bruģēšanas. Nav iegūti pierādījumi, ka atpūtas zona iekārtota par kopīpašnieku līdzekļiem un pēc viņu lēmuma. Atbildētāja neapstrīd, ka neilgu laiku zaļajā zonā bijis arī neliels ar plēvi izklāts baseins un strūklaka, kas arī tika iekārtots par viņas līdzekļiem.

[3.2] Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki kopsapulcēs 2023. gada 20. oktobrī un 2023. gada 10. novembrī ir nolēmuši likvidēt atbildētājas nelikumīgi iekārtoto atpūtas zonu – izcirst nelikumīgi iestādītos krūmus un atjaunot pagalma segumu ar smilts-šķembu maisījumu.

Šim nolūkam izmantoti vairāku uzņēmumu sniegtie pakalpojumi.

Par uzņēmuma "Galantus" sniegtajiem pakalpojumiem – zaru aizvešana, celmu frēzēšana - samaksāti 187,55 EUR. 2023. gada 23. novembrī apmaksāts rēķins 1700 EUR SIA FIREWOOD PROCESSING par kūdras un organisko vielu maisījuma slāņa norakšanu un noraktā laukuma piepildīšanu ar smilšu-šķembu maisījumu atbildētājas ierīkotās zaļās zonas platībā.

Ņemot vērā Civillikuma 1779., 1775. pantā noteikto un tiesību doktrīnā atzītajiem zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumiem, ir pamats apmierināt prasību par Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas kopīpašniekiem radušos izdevumu 1887,55 EUR piedziņu no atbildētājas, jo izskatot lietu nav iegūti pierādījumi tam, ka dzīvokļu īpašnieki būtu likumā noteiktajā kārtībā pieņēmuši lēmumu par atpūtas zonas ierīkošanu kopīpašuma pagalmā un ka tā būtu ierīkota par kopīpašnieku līdzekļiem.

[4] Atbildētāja iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā, lūdzot Kurzemes rajona tiesas 2025. gada 20. augusta spriedumu atcelt.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[4.1] Nav strīda par to, ka atbildētāja laika periodā no 2009. gada 13. maija līdz 2021. gada 15. februārim bija Biedrības valdes priekšsēdētāja, bet spriedumā nepamatoti norādīts, ka atbildētāja izmantojusi savu amatpersonas stāvokli biedrībā, personīgos un savtīgos nolūkos nodalot trešo daļu no koplietošanā esošā pagalma ar krūmu stādījumiem, izveidojot atpūtas teritoriju savai ģimenei.

Lietā nav pierādījumu, ka atbildētāja pagalmu izmantojusi tikai savām vajadzībām, liedzot no 2012. gada sakopto daļu izmantot citiem kopīpašniekiem. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka aptuveni šajā pašā laikā periodā (līdz 2012. gadam), kopīpašumā ieklājot bruģi, pret kuru prasītājai nav iebildumu, nepietika līdzekļu, lai nobruģētu

liekāku platību, un bija jāsakārto atlikušā kopīpašuma daļa, kas tika izveidota un visu kopīpašnieku vajadzībām izmantota kā zaļā zona.

[4.2] Veicot bruģēšanu laika periodā līdz 2012. gadam, tika izmantoti kopīpašnieku privātie, nevis prasītājas līdzekļi un darbs. Arī atbildētājas privātie naudas līdzekļi tika izmantoti gan bruģēšanai, gan zaļās zonas uzturēšanai. Pēc analoģijas arī bruģis būtu jāņem ārā un sēta jāatjauno sākotnējā stāvoklī, jo arī šie darbi tika veikti šajā pašā laika periodā un kopīpašumā.

Tiesā tika iesniegts 2010. gada 20. jūnija Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokols, kurā viens no dienas kārtības jautājumiem – Nr. 7 sadaļā "Dažādi" - ir bijis labiekārtot sētu, nopirkt melnzemi par biedrības līdzekļiem, iesēt zāli, iestādīt puķes un dažādus stādus, lielāko sētas daļu izveidot par automašīnu stāvvietu un ieklāt bruģi par īpašnieku saziedotajiem līdzekļiem. Minētais apliecina to, ka kopīpašnieki ir par minēto lēmuši, ir bijusi sapulce un neviens nav šo sapulces lēmumu apstrīdējis. Turklāt, tiesa spriedumā ir konstatējusi, ka šajā sapulcē piedalījās arī /Persona E/.

[4.3] Lielākā daļa no Dzīvojamās mājas dzīvokļu kopīpašniekiem paši piedalījās mājai piesaistītā zemes gabala uzturēšanā un apsaimniekošanā, tai skaitā arī dekoratīvo krūmu stādīšanā un bruģa izklāšanā pagalmā, un visi kopīpašnieki pieņēma lēmumus par pagalma labiekārtošanu.

Pirmās instances tiesas sēdē aicinātie dzīvokļu īpašnieki kā liecinieki apliecināja kopīgi veiktos darbus un lēmumus pagalma apsaimniekošanā, kā tas tika nolemts 2010. gada 20. jūnija dzīvokļu kopīpašnieku kopsapulces lēmumos, ko tiesa nav ņēmusi vērā un atrunājusi spriedumā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, prasītājai nebija nekāda tiesiska pamata sniegt prasību par zaudējumu piedziņu no atbildētājas, un tiesai piedzīt zaudējumus par zaļās zonas labiekārtošanu, turklāt, kā tiesa konstatējusi, kas notikusi vismaz pirms divpadsmit gadiem.

[4.4] Turklāt, lietā nav pierādījumu par to, kāda bija prasībā minētā teritorija pirms zāliena iekārtošanas.

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaikus pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, zaudējumu esamība, cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Šajā lietā zaudējumu atlīdzības pamati iztrūkst. Tikai tas, ka šobrīd ir pieņemti citi lēmumi par pagalma izmantošanu un labiekārtošanu, nevar būt par pamatu piedzīt izdevumus par šī brīža kopīpašnieku lēmumiem atbilstošo darbu izmaksām.

[5] Prasītāja iesniegusi rakstveida paskaidrojumus par apelācijas sūdzību, kuros norādīts, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots, tiesisks un taisnīgs, tas nav atceļams, kā tas ir norādīts apelācijas sūdzībā, un tā vietā nav taisāms cits spriedums, prasība nav noraidāma.

Motīvu daļa

[6] Novērtējot lietā esošos pierādījumus, lietas dalībnieku paskaidrojumus un apelācijas sūdzības motīvus, tiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota un prasība ir noraidāma.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā. Atbildētāja spriedumu pārsūdzējusi pilnībā un lūgusi atcelt pirmās instances tiesas spriedumu.

No Civilprocesa likuma 426. panta trešās daļas izriet, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu un taisa spriedumu pēc būtības jebkurā gadījumā, izņemot 427. pantā norādītos gadījumus, proti: 1) tiesa lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā; 2) tiesa lietu izskatījusi, pārkāpjot procesuālo tiesību normas, kas nosaka pienākumu paziņot lietas dalībniekiem par tiesas sēdes laiku un vietu; 3) pārkāptas procesuālo tiesību normas par tiesvedības valodu; 4) tiesas spriedums piešķir tiesības vai uzliek pienākumus personai, kura nav pieaicināta lietā kā lietas dalībnieks; 5) lietā nav tiesas sēdes protokola vai tiesas sprieduma.

Tiesa atzīst, ka lietā nav konstatējams neviens no Civilprocesa likuma 427. pantā paredzētajiem gadījumiem, kad apelācijas instances tiesai ar lēmumu jāatceļ pirmās instances tiesas spriedumu un jānosūta lietu jaunai izskatīšanai. Līdz ar to pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai nav pamata, un lieta atbilstoši Civilprocesa likuma 426. pantā noteiktajam ir izskatāma pēc būtības, pārbaudot visus apelācijas sūdzībā norādītos argumentus.

[8] Civilprocesa likuma 430. panta trešā daļa paredz, ka fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Atbildētāja iesniegusi apelācijas sūdzību par spriedumu, pārsūdzot to pilnā apmērā.

Izvērtējot apelācijas sūdzību, tiesa konstatē, ka atbildētāja nav apstrīdējusi pirmās instances tiesā nodibinātos faktus par to, ka prasītāja ir Dzīvojamās mājas pārvaldniece, atbildētāja ir Dzīvojamās mājas dzīvokļu Nr. /Numurs A/ un Nr. /Numurs B/ īpašniece. Ar apelācijas sūdzību atbildētāja nav apstrīdējusi arī prasībā norādīto faktu, ka 8 metrus plato un ap 20 metrus garo zaļās zonas joslu Dzīvojamās mājas kopīpašumā esošajā zemes gabalā atbildētāja ir iekārtojusi 2012. gadā un pirmās instances tiesas nodibināto faktu, ka šīs zaļās zonas iekārtošanai ir izlietoti pašas atbildētājas, nevis Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības līdzekļi. Līdz ar to šos faktus atkārtoti tiesa nepārbauda.

Konkrētajā gadījumā starp pusēm pastāv strīds par to, vai izdevumi, kurus prasītāja ir kvalificējusi kā zaudējumus, kas radušies sakarā ar atbildētājas izveidotās zaļās zonas pārveidošanu par automašīnu novietošanai atbilstošu teritoriju, ir cēloniskā sakarā ar atbildētājas pieļautu prettiesisku darbību, proti, vai atbildētājai iestājas pienākums atlīdzināt šādus izdevumus.

Atbildētāja, kā to pamatoti ir konstatējusi arī pirmās instances tiesa, savu darbību strīdus zaļās zonas izveidē tiesiskuma pierādīšanai ir iesniegusi Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku 2010. gada 20. jūnija kopsapulces protokolu.

[8.1] Likuma „Par dzīvokļa īpašumu” (spēkā līdz 2010. gada 31. decembrim) 3. panta pirmā daļa noteica, ka pie dzīvokļa īpašumiem piederošā kopīpašumā esošā daļa ir [..] zemes gabals, ja tas nav citas fiziskās vai juridiskās personas īpašumā. Arī Dzīvokļa īpašuma likuma (spēkā no 2011. gada 1. janvāra) 4. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka kopīpašumā esošajā daļā ietilpst zemesgabals, uz kura atrodas attiecīgā dzīvojamā māja, ja tas nepieder citai personai.

Konkrētajā gadījumā lietā nav strīda par to, ka zemesgabals, kurā atbildētāja izveidoja zaļo zonu, ietilpst Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopīpašumā esošajā daļā.

Tas nozīmē, ka zaļās zonas izveide 2012. gadā bija saistīta ar darbībām, kas tiek veiktas Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopīpašumā esošajā zemes gabalā.

[8.2] Atbilstoši likuma „Par dzīvokļa īpašumu” 3. panta otrajai daļai un Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta otrajai daļai uz kopīpašumā esošo daudzdzīvokļu mājas daļu attiecināmi Civillikuma 1067.–1072. panta noteikumi.

Civillikuma 1068. pants noteic, ka rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu, kā visumā, tā arī noteiktās atsevišķās daļās, drīkst tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu [..]. Tomēr jāņem vērā, ka konkrētajā gadījumā gan likums „Par dzīvokļa īpašumu”, gan Dzīvokļa īpašuma likums satur speciālās tiesību normas attiecībā pret Civillikuma tiesību normām. Proti, likuma „Par dzīvokļa īpašumu” $27.^1$ panta pirmā daļa noteica, ka par daudzdzīvokļu mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu lemj tikai daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulce. Savukārt šā likuma panta piektā daļa paredzēja, ka dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmums ir saistošs visiem dzīvokļu īpašniekiem, ja „par” balsojuši īpašnieki, kas pārstāv vairāk nekā pusi no dzīvojamā mājā esošo dzīvokļa īpašumu skaita.

Tādējādi secināms, ka jautājuma izlemšana gan par zaļās zonas izveidi, gan par tās pārveidošanu par automašīnu stāvvietām, ietilpa dzīvokļu īpašnieku kopsapulces kompetencē.

[8.3] Kā izriet no lietas materiāliem, atbildētāja fakta par to, ka zaļās zonas ierīkošana bija Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības, nevis atbildētājas vienpersonisks lēmums, pierādīšanai ir iesniegusi 2010. gada 20. jūnija Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokolu, kurā viens no apspriežamajiem jautājumiem ir norādīts jautājums par zaļās zonas izveidi.

Apelācijas instances tiesa par pamatotiem atzīst apelācijas sūdzībā norādītos iebildumus pret pirmās instances tiesas veikto šī pierādījuma izvērtējumu.

[8.3.1] Izvērtējot šo lēmumu tiesa ņem vērā lietā prasītājas kā Dzīvojamās mājas pārvaldnieces sagatavoto informāciju par Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem uz 2010. gada 20. jūniju. Atbilstoši šai sniegtajai informācijai, kā to pamatoti ir atzinusi arī pirmās instances tiesa un kas apelācijas kārtībā nav apstrīdēts, Dzīvojamā mājā bija 21 dzīvokļa īpašnieks ar kopumā 24 balsīm. Līdz ar to, kā pamatoti to ir atzinusi arī pirmās instances tiesa, atbilstoši likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 27.[1] panta piektās daļas nosacījumiem, lai šādā sapulcē pieņemtais lēmums būtu saistošs visiem Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem, "par" būtu jānobalso vismaz 13 dzīvokļu īpašniekiem.

Kā redzams no 2010. gada 20. jūnija Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokola, tajā ir norādīts, ka uz sapulci ir ieradušies /Persona A/, kas saskaņā ar prasītāja sniegto informāciju ir divu dzīvokļu īpašniece, /Persona P/, /Persona O/, /Persona N/, /Persona M/, /Persona L/, /Persona K/, /Persona J/, /Persona I/, /Persona H/, kuri katrs ir viena dzīvokļa īpašnieks, kā arī /Persona E/ un /Persona B/, kuri saskaņā ar prasītāja sniegto informāciju, nav dzīvokļu īpašnieki.

Kā pirmās instances tiesā atzina arī /Persona E/, kas vienlaikus šobrīd ir arī prasītājas pārstāvis, viņš šajā kopsapulcē, atbilstoši šīs kopsapulces protokolā norādītajam, ir piedalījies. Turklāt, kā redzams no šī protokola, balsošanā ir piedalījušās visas 12 uz šo kopsapulci ieradušās personas. Bez tam, tiesa ņem vērā, ka atbilstoši lietā iesniegtajā 2023. gada 20. oktobra un 2023. gada 10. novembra Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokolā norādītajam, /Persona E/ rīkojas /Persona F/ vārdā un uzdevumā saskaņā ar jau 2009. gada 28. decembrī izdoto Ģenerālpilnvaru. Savukārt saskaņā ar prasītājas iesniegto informāciju par Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem uz 2010. gada 20. jūniju, /Persona F/ šajā laikā piederēja divi dzīvokļi.

Šādos apstākļos, kad /Persona E/ ir atzinis, ka ir piedalījies 2010. gada 20. jūnija Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē un (kā tas izriet no kopsapulces protokola) ir piedalījies arī balsošanā, tiesai, vērtējot pierādījumus to kopumā, nav pamata secināt, ka /Persona E/ dalība kopsapulcē un balsošanā būtu notikusi bez jebkāda tiesiska vai faktiska pamata. Proti, lai gan no lietas materiāliem tieši neizriet, ka /Persona E/ būtu šajā kopsapulcē pārstāvējis kādu konkrētu dzīvokļa īpašnieku, tomēr vienlaikus lietā nav arī tādu pierādījumu, kas apstiprinātu, ka /Persona E/ dalība kopsapulcē būtu bijusi acīmredzami prettiesiska vai ka kopsapulces dalībnieki būtu apzināti pieļāvuši sapulcē un balsošanā piedalīties personai bez jebkāda pamata. Turklāt tas, ka vēlākos gados /Persona F/ 2009. gada 28. decembrī izsniegtais pilnvarojums /Persona E/ ir ticis fiksēts kopsapulces protokolos (gan 2023. gada 20. oktobrī, gan 2023. gada 10. novembrī), ļauj secināt, ka viņa dalība 2010. gada 20. jūnija kopsapulcē nav bijusi nejauša vai patvaļīga, bet saistīta ar noteiktu, kaut arī 2010. gada 20. jūnija kopsapulces protokolā nedokumentētu pilnvarojuma pastāvēšanu jau kopš 2009. gada 28. decembra.

Saskaņā ar likuma „Par dzīvokļa īpašumu" 27.[1] panta ceturto daļu, Dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē katram dzīvokļa īpašniekam ir tik balsu, cik dzīvokļu ir viņa īpašumā.

Tādējādi tiesa konstatē, ka kopsapulcē piedalījās 9 dzīvokļu īpašnieki, kuru īpašumā pa vienam dzīvoklim. Kopsapulcē piedalījās arī atbildētāja kā dzīvokļa īpašniece, kuras īpašumā ir divi dzīvokļi. Savukārt /Persona E/, kopsapulces norises laikā ar 2009. gada 28. decembra pilnvaru bija pilnvarots rīkoties dzīvokļa īpašnieka /Persona F/, kura īpašumā šajā laika periodā bija divi dzīvokļi, vārdā un uzdevumā. Tā kā visi kopsapulces dalībnieki par tajā pieņemtajiem lēmumiem ir balsojuši "par", tad tiesa atzīst, ka šajā kopsapulcē "par" attiecīgo lēmumu pieņemšanu ir nodotas vismaz 13 dzīvokļu īpašnieku balsis. Šāds balsu skaits konkrētajā gadījumā ir pietiekams, lai pieņemtais lēmums būtu saistošs visiem dzīvokļu īpašniekiem.

[8.3.2] Kā otru argumentu secinājumiem par to, ka 2010. gada 20. jūnija Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē nav pieņemts lēmums par zaļās zonas izveidi, pirmās instances tiesa ir norādījusi apstākli, ka, lai gan minētās kopsapulces darba kārtībā "Dažādi" kā 7. jautājums bija iekļauts priekšlikums labiekārtot sētu, protokolā nav atsevišķi atspoguļots, ka dzīvokļu īpašnieki par šo jautājumu būtu izteikušies vai pieņēmuši konkrētu lēmumu, jo protokola turpinājumā šis jautājums vairs nav detalizēti aprakstīts.

Apelācijas instances tiesa piekrīt apelācijas sūdzībā norādītajam, ka, izdarot šādus secinājumus, pirmās instances tiesa nav pilnvērtīgi izvērtējusi tiesā uzklausīto liecinieku liecības kopsakarā ar atbildētājas paskaidroto. Proti, atbildētāja pirmās instances tiesā paskaidroja, ka minētajā kopsapulcē netika balsots atsevišķi par katru darba kārtībā iekļauto jautājumu, bet gan veikts viens kopējs balsojums par visiem sapulcē izskatītajiem jautājumiem un 2010. gada 20. jūnija kopsapulces protokolā norādītos pagalma labiekārtošanas darbus atbilstoši šajā kopsapulcē lemtajam paši dzīvokļu īpašnieki kopīgi arī ir pildījuši.

Lai gan var piekrist pirmās instances tiesas secinātajam, ka 2010. gada 20. jūnija Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokolā nav atspoguļota dienas kārtības 7. jautājuma apspriešana, šim apstāklim konkrētajā lietā nav izšķirošas nozīmes.

Šajā dienas kārtības punktā ir norādīts : "*Labiekārtot tuvākajā laikā sētu. Nopirkt melnzemi pa biedrības finansiālajiem līdzekļiem. Iesēt zāli, iestādīt puķes un dažādus stādus. Lielāko sētas daļu izveidosim par automašīnu novietni mūsu mašīnām, ieklājot bruģīti par īpašnieku saziedotiem līdzekļiem*". Proti, jau pašā kopsapulces dienas kārtības 7. punktā bija detalizēti norādīts kopībai izlemjamais jautājums, ietverot gan paredzēto darbību apjomu, gan to finansēšanas kārtību, tostarp zaļās zonas izveidi un automašīnu stāvvietu izbūvi.

No kopsapulces protokola izriet, ka pēc dienas kārtībā iekļauto jautājumu izskatīšanas kopsapulcē ir noticis balsojums. Savukārt lietas materiālos nav pierādījumu, kas ļautu secināt, ka kāds no dienas kārtībā ietvertajiem jautājumiem būtu izslēgts no tās vai ka par to nebūtu panākta dzīvokļu īpašnieku kopības vienošanās.

Šādos apstākļos nav pamata uzskatīt, ka dzīvokļu īpašnieku kopība nebūtu lēmusi par dienas kārtības 7. punktā ietvertajiem pagalma labiekārtošanas pasākumiem tikai tādēļ, ka protokolā nav atkārtoti fiksēta šā jautājuma apspriešana. Pretējs secinājums balstītos vienīgi formālā protokola nepilnībā, ignorējot sapulces apstiprināto dienas kārtības saturu, protokolā fiksēto balsošanas faktu un turpmāko ilgstošo dzīvokļu īpašnieku rīcību.

No prasītājas pārstāvja /Persona E/, kā arī liecinieku /Persona D/ un /Persona C/ liecībām izriet, ka zaļās zonas izveide un automašīnu stāvvietu bruģēšana Dzīvojamās mājas pagalmā tika realizēta aptuveni vienā un tajā pašā laika periodā, izmantojot atsevišķu dzīvokļu īpašnieku personiskos līdzekļus. Maksājumus par automašīnu stāvvietu bruģēšanu veica tie dzīvokļu īpašnieki, kuriem bija automašīnas un attiecīgi nepieciešamas stāvvietas. Šie faktiskie apstākļi saskan ar 2010. gada 20. jūnija kopsapulces protokolā norādīto priekšlikumu par sētas labiekārtošanu.

Lietā nav neviena cita pierādījuma, izņemot 2010. gada 20. jūnija Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokolu, kas pierādītu faktu, ka Dzīvojamās mājas kopīpašnieki būtu lēmuši par šādu automašīnu stāvvietu izveidi kopīpašumā esošajā zemes gabalā, un no lietas materiāliem neizriet, ka kāds no dzīvokļu īpašniekiem būtu apšaubījis šāda risinājuma atbilstību dzīvokļa īpašnieku kopības gribai. Vairāk kā 10 gadus Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopība klusējot ir pieņēmusi gan par atsevišķu dzīvokļu īpašnieku personīgajiem līdzekļiem izbruģētās automašīnu stāvvietas, gan par atbildētājas personiskajiem līdzekļiem izveidoto zaļo zonu.

Lai gan pirmās instances tiesa pamatoti ir norādījusi, ka kopsapulces protokolā nav atsevišķi noformēts lēmums par katru darba kārtībā iekļauto jautājumu, tomēr no minētā protokola nepārprotami izriet, ka pirms kopsapulces slēgšanas ir noticis balsojums, kurā piedalījās visi klātesošie dalībnieki, un šis balsojums nav attiecināts uz kādu vienu konkrētu jautājumu. Līdz ar to ir pamats secināt, ka sapulces dalībnieki ar vienu kopēju balsojumu ir vienbalsīgi piekrituši visiem sapulcē piedāvātājiem ierosinājumiem. Turklāt tiesa ņem vērā, ka likumā "Par dzīvokļa īpašumu", kas bija spēkā attiecīgajā laika periodā, nebija noteiktas detalizētas prasības dzīvokļu īpašnieku kopsapulces formai vai saturam, tostarp arī pienākums protokolā atsevišķi fiksēt balsojumu par katru izskatāmo jautājumu. Šādos apstākļos apelācijas instances tiesa atzīst, ka nav pamata ar atšķirīgu juridisko pieeju

vērtēt tajā pašā 2010. gada 20. jūnija kopsapulcē izskatīto un protokolā fiksēto jautājumu par zaļās zona izveidi, ja tas ir norādīts kā daļa no kopējiem pagalma labiekārtošanas darbiem, par kuriem kopumā nav konstatējams, ka tie būtu veikti bez dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma vai pretēji tās gribai.

[8.4] Saskaņā ar Civillikuma 1770. pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums (Civillikuma 1772. pants).

Atbilstoši Civillikuma 1779. pantam katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Kā atzīts tiesību doktrīnā un to apstiprinājusi judikatūra, zaudējumu atlīdzības pamatā ir: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība un 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (sk. *K. Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006, 209.lpp.; Senāta 2008. gada 2. aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-143/2008, C29369004; 2011. gada 7. decembra spriedumu lietā Nr. SKC-289/2011, C06067006*).

Ņemot vērā šī sprieduma 8.3. punktā un tā apakšpunktos izdarītos secinājumus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka zaudējumu piedziņai no atbildētājas nav pamata, jo lietā nav konstatējama atbildētājas prettiesiska darbība. Proti, prasītājas apgalvojumi par to, ka atbildētāja zaļo zonu Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopīpašumā esošajā zemes gabalā ir izveidojusi bez dzīvokļu īpašnieku piekrišanas (dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma), nav guvuši apstiprinājumu.

Secīgi apstāklis, kā uz to pamatoti ir norādīts arī apelācijas sūdzībā, ka vēlāk dzīvokļu īpašnieku kopība ir pieņēmusi lēmumu mainīt pagalma labiekārtojuma risinājumu, tostarp zaļās zonas vietā izveidot automašīnu stāvvietas, pats par sevi nenozīmē, ka ar sākotnējās zaļās zonas izveidi kopībai būtu nodarīti atlīdzināmi zaudējumi. Izdevumi, kas saistīti ar zemes seguma maiņu (melnzemes norakšanu un šķembu ieklāšanu), ir tiešas sekas jaunajam kopības lēmumam par pagalma turpmāku izmantošanu. Līdz ar to starp atbildētājas veikto zaļās zonas izveidi un prasītājas norādītajiem izdevumiem nepastāv Civillikuma 1779. pantā prasītais cēloniskais sakars, jo, nekonstatējot atbildētājas pieļautu prettiesisku darbību zaļās zonas izveidē, izdevumi, kas radušies saistībā ar šīs zonas funkcionālās izmantošanas maiņu, nav kvalificējami kā zaudējumi, proti, kā izdevumi, kas radušies citas personas prettiesiskas darbības seku novēršanas rezultātā.

[8.4.1] Izskatāmajā lietā nav tiesiskas nozīmes apstāklim, ka zaļās zonas izveidei atbildētāja ir izmantojusi savus personiskos naudas līdzekļus, jo atbildētājas rīcība, realizējot kopsapulcē lemtos pagalma labiekārtošanas pasākumus par saviem personiskajiem līdzekļiem, turklāt apzinoties, ka dzīvokļu īpašnieku kopība nav uzņēmusies pienākumu šos izdevumus atlīdzināt, nav uzskatāma par prettiesisku Civillikuma 1779. panta izpratnē.

[8.4.2] Izskatāmās lietas ietvaros nav tiesiskas nozīmes arī apstāklim, vai atbildētāja ir vai nav ļāvusi citiem dzīvokļu īpašniekiem izmantot izveidoto zaļo zonu, jo prasība nav celta par zaudējumu, kas dzīvokļu īpašniekiem vai dzīvokļu īpašnieku kopībai būtu radušies sakarā ar kopīpašumā esošā pagalma daļas izmantošanas ierobežošanu vai liegšanu, atlīdzību.

[9] Apkopojot visu iepriekš norādīto, ir atzīstams, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma. Lietā nav konstatējama atbildētājas prettiesiska rīcība, kas būtu pamats Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopībai prasīt atbildētājai atlīdzināt izdevumus, kas dzīvokļu īpašnieku kopībai radušies, izpildot 2023. gada 20. oktobra Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē pieņemto lēmumu par Dzīvojamās mājas pagalma labiekārtošanas darbu izpildi.

Paužot savu attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu, apelācijas instances tiesa norāda, ka pirmās instances tiesa, apmierinot prasību, nav pietiekami pilnīgi un vispusīgi izvērtējusi lietā esošos pierādījumus un konstatētos apstākļus.

Pirmās instances tiesa nepamatoti, nevērtējot pierādījumus to kopumā un atzīstot, ka Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopība nav lēmusi par strīdus zaļās zonas izveidi, nav ņēmusi vērā, ka Dzīvojamās mājas

dzīvokļu īpašnieku 2010. gada 20. jūnija kopsapulces protokolā norādītā pagalma labiekārtošana ir tikusi realizēta dabā un vairāk kā 10 gadus Dzīvojamās mājas kopība tam nav iebildusi. Tāpat nepamatoti tiesiska nozīme ir piešķirta apstāklim par to, no kādiem līdzekļiem – dzīvokļu īpašnieku kopības vai atbildētājas personīgajiem - ir veikta šīs zaļās zonas izveide. Vienlaikus, piešķirot nozīmi šim apstāklim, pirmās instances tiesa nav vērtējusi to kopsakarā ar faktu, ka arī citas darbības kopīpašumā esošajā zemes gabalā ir veiktas par atsevišķu dzīvokļu īpašnieku personīgajiem līdzekļiem (piemēram, bruģa ieklāšana), turklāt šādas darbības veiktas faktiski tajā pašā laika periodā, kad zaļās zonas izveide.

Tāpat pirmās instances tiesa nepamatoti piešķīrusi nozīmi apstāklim par to, vai pārējiem Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem ir bijusi salīdzinoši ar atbildētāju ierobežotākas iespējas lietot atbildētājas izveidoto zaļo zonu, jo šis apstāklis nav ne izskatāmās lietas priekšmets, ne arī ar to tiek saistīts izskatāmajā lietā prasīto zaudējumu nodarīšanas fakts.

Turklāt no tiesas sēdē uzklausīto liecinieku liecībām neizriet, ka atbildētāja būtu liegusi citiem Dzīvojamās mājas iedzīvotājiem jelkādā veidā izmantot attiecīgo zaļo zonu. Liecinieki vien norādīja, ka citi iedzīvotāji to nav izmantojuši galvenokārt morāli ētisku apsvērumu dēļ, nevēloties publiski sauļoties vai izmantot grila vietu, kuru bija iekārtojusi atbildētāja, nevis atbildētājas rīcības vai noteiktu ierobežojumu dēļ.

[10] Atbildot uz apelācijas sūdzībā norādīto argumentu, ka prasītājai nebija pamata celt prasību par zaudējumu piedziņu no atbildētājas par zaļās zonas labiekārtošanu, kas notikusi vismaz divpadsmit gadus atpakaļ, tiesa tos atzīst par pamatotiem.

[10.1] Saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma (Civillikuma 1402. pants). Saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā (Civillikuma 1893. pants).

Civillikuma 1895. pants konkretizē vispārējo noilguma termiņu un paredz, ka visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.

Civillikuma normas nenosaka atšķirīgus no vispārīgā noilguma termiņus saistībām, kas izriet no delikttiesiskajām attiecībām. Līdz ar to tām piemērojams Civillikuma 1895. pantā norādītais noilguma termiņš desmit gadi.

[10.2] Atbilstošai Civillikuma 1896. pantam noilgums sāk tecēt ar dienu, kad prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis.

No Civillikuma 1896. panta kopsakarā ar 1899. pantu izriet, ka neatkarīgi no kreditora uzskatiem vai zināšanām par prasījuma nodibināšanās dienu, vai šaubām par tiesību apjomu, un neatkarīgi no parādnieka atteikšanās pildīt saistību prasījuma noilgums sāk tecēt ar to dienu, kad kreditors prasījuma apmierināšanu var panākt, ceļot prasību tiesā (sk. *Senāta 2023. gada 29. jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-17/2023, ECLI:LV:AT:2023:0629.C30626817.30.S, 12.1. punktu*).

Kā izriet no prasības pieteikumā norādītā un pirmās instances tiesas sprieduma atzītā, zaļās zonas izveide Dzīvojamās mājas pagalmā tika realizēta jau 2012. gadā. Līdz ar to personai, kura uzskatīja, ka tai ar šīm atbildētājas darbībām – izveidojot Dzīvojamās mājas kopīpašumā esošā zemes gabalā zaļo zonu – ir radīti kādi zaudējumi, no šī brīža arī bija tiesīga izvirzīt pret atbildētāju prasību par tai radīto zaudējumu atlīdzināšanu. Attiecīgi noilguma termiņš šāda prasījuma izvirzīšanai iztecēja ne vēlāk kā 2022. gada 31. decembrī.

[10.3] Senāts 2019. gada 12. decembra spriedumā lietā Nr. SKC-109/2019 (ECLI:LV:AT:2019:1212.C31346614.3.S) atkāpās no iepriekš paustās atziņas, ka dzīvokļu īpašnieku kopība neatbilst Civilprocesa likumā noteiktajam subjektu lokam un nevar piedalīties civilprocesā (sk. minētā sprieduma 11.4.5. punktu). Pamatojoties uz normatīvo aktu sistēmisku un teleoloģisku iztulkojumu, Senāts secināja, ka dzīvokļu īpašnieku kopība ir īpaša veida tiesību subjekts – tā spēj iegūt mantu, uzņemties saistības un būt par

atbildētāju vai prasītāju tiesā (sk. minētā sprieduma 11.4.4. punktu), tiesiskajās attiecībās ar trešajām personām, piemēram, slēdzot līgumu ar pārvaldnieku, un atsevišķos gadījumos arī tiesiskajās attiecībās, kas pastāv dzīvokļu īpašnieku kopības ietvaros, visu dzīvokļu īpašnieku interesēs rīkojas dzīvokļu īpašnieku kopība kā tiesību subjekts, ciktāl šādas tiesiskās attiecības attiecas uz dzīvojamās mājas pārvaldīšanu (sk. minētā sprieduma 11.3. punktu).

No prasībā norādītā izriet, ka izdevumi, kuru atlīdzināšana izskatāmajā lietā ir prasīta no atbildētājas, ir radušies Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem. Tādējādi, atbilstoši iepriekš norādītajā judikatūrā atzītajam, tiesību subjekts, kam atbilstoši prasības pieteikumā norādītajam ir radīti zaudējumi, ir Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopība, nevis kāds atsevišķs dzīvokļa īpašnieks vai Biedrība.

[10.4] Dzīvokļu īpašnieku kopība kā tiesību subjekts savu gribu ikvienā jautājumā, kas attiecas uz kopīpašumā esošo daļu, pauž ar kvalificētu balsu vairākumu pieņemtu lēmumu veidā (Dzīvokļa īpašuma likuma 16. panta trešā daļa). Tādējādi prasījuma par zaudējumu piedziņu no atbildētājas izvirzīšanai bija nepieciešams atbilstošs Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums.

Kā redzams no lietas materiāliem - 2023. gada 10. novembra Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokolā ietvertās informācijas, šajā kopsapulcē Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki pieņēma lēmumu, ka pret atbildētāju saistībā ar viņas darbībām 2012. gadā, ir izvirzāma prasība par kopībai radušos zaudējumu atlīdzināšanu. Savukārt Biedrībai tika noteikts pienākums pārstāvēt tiesā Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopību.

Līdz ar to secināms, ka Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopība gribu par zaudējumu piedziņu no atbildētājas ir pauduši jau pēc likumā noteiktā noilguma termiņa notecēšanas.

[11] Ar spriedumu izlemjams jautājums par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. pantu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

[11.1] Atbildētāja, iesniedzot apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, samaksājusi valsts nodevu 200 EUR.

Tā kā prasība tiek noraidīta, no prasītājas atbildētājas labā piedzenama par apelācijas sūdzības iesniegšanu samaksātā valsts nodeva 200 EUR.

[11.2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktam un Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 20 “Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība” 5., 14., 15. punktam (normatīvo aktu redakcijās, kas bija spēkā līdz 2025. gada 31. martam) ar lietas izskatīšanu saistītie šajā lietā kopā ir 7 EUR.

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētāja pēc pirmās instances tiesas sprieduma valsts labā samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7 EUR.

Noraidot prasību, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi valsts labā būtu piedzenami no prasītājas. Tā kā šo summu valstij iemaksājusi atbildētāja, tad no prasītājas atbildētājas labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7 EUR.

[11.3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta trešo daļu, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam. Šī panta pirmās daļa 1. punkta a) apakšpunkts noteic, ka ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 EUR, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas.

Izskatāmajā lietā prasības summa ir 1887,55 EUR.

Lietā iesniegti pierādījumi par advokāta sniegto juridisko palīdzību atbildētājai: 2025. gada 29. janvāra kvīts Nr. 065145 par summu 300 EUR un 2025. gada 6. augusta kvīts Nr. 065146 par summu 200 EUR (kopā 500 EUR).

Tādējādi ar lietas vešanu saistītie izdevumi par advokāta sniegto juridisko palīdzību no prasītājas atbildētājas labā piedzenami to faktiskajā apmērā – 500 EUR, kas nesasniedz Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļa 1. punkta a) apakšpunktā noteikto maksimālo apmēru (1887,55 x30%=566,27 EUR).

[12] No Civilprocesa likuma 203. panta piektajā daļā ietvertās tiesību normas (spriedumam, kas stājies spēkā, ir likuma spēks) tiesa atvasina atziņu, ka Civilprocesa likuma 195. panta pirmajā daļā ietvertais procesuālo tiesību institūts attiecināms uz visiem tiesību subjektiem, kuru labā ar tiesas spriedumu tiek piedzītas naudas summas (tajā skaitā valsti), jo tas kalpo arī publiski tiesiskajam mērķim, proti, - nodrošināt sprieduma izpildi un atturēt ikvienu sabiedrības locekli no likumīgā spēkā esoša sprieduma nepildīšanas.

Senāts (paplašinātā sastāvā), atzinis, ka Civilprocesa likuma 195. panta pirmajā daļā paredzētais tiesas pienākums, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, rezolutīvajā daļā noteikt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus kalpo vairākiem mērķiem. Pirmkārt, mērķim novērst negatīvās sekas kreditoram, kuram šādā gadījumā būs liegta iespēja piedzīto naudas summu lietot, otrkārt, mērķim motivēt parādnieku labprātīgi un iespējami drīzākā laikā izpildīt likumīgā spēkā esošu tiesas spriedumu. Kreditoram ir leģitīma interese saņemt atlīdzību ne vien par tāda sava kapitāla lietošanu, kuru veido pamatparāds, bet arī par jebkādu citu finanšu līdzekļu lietošanu, kas kreditoram, pamatojoties uz tiesas konstatējām saistībām un tiesas noteikto tiesāšanās izdevumu atlīdzinājumu, pienākas no parādnieka. Leģitīma ir arī kreditora interese saņemt no parādnieka sprieduma pilnīgu izpildījumu labprātīgi un iespējami ātri. (sk. *Senāta 2024. gada 13. jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-53/2024 (ECLI:LV:AT:2024:0613.C33348419.26.S) 9.1. punktu*).

No minētā izriet secinājums, ka valsts ir salīdzināmā stāvoklī ar prāvniekiem, jo: 1) spriedumi ir jāpilda un 2) ar spriedumu piedzītās summas nevienam nav tiesības lietot bez atlīdzības, tādēļ, neatkarīgi no Civilprocesa likuma 195. panta pirmās daļas gramatiskā formulējuma, tā piemērojama vienādi un attiecināma arī uz valsti, ja tās labā ar spriedumu tiek piedzītas naudas summas.

Atzīstot, ka Civilprocesa likuma 195. panta pirmā daļa satur patstāvīgu procesuālu pamatu tiesību noteikšanai uz procentiem no piedzenamās summas, bet Civilprocesa likuma normās nav noteikta minēto procentu likme, Senāts atzinis, ka pēc savas juridiskās dabas Civilprocesa likuma 195. panta pirmajā daļā paredzētie procenti ir procesuālo tiesību institūts, kas funkcionālā nozīmē ir analoģisks Civillikuma 1759. panta 1. punktā norādītajam nokavējuma procentu tiesību institūtam. Tādēļ ir pamats secināt, ka, arī nosakot procentus saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta pirmo daļu, šo procentu apmērs ir nosakāms atbilstoši Civillikuma 1765. panta pirmajai daļai – seši procenti gadā (sk. *Senāta 2024. gada 13. jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-53/2024 (ECLI:LV:AT:2024:0613.C33348419.26.S) 9.2. punktu*).

Pamatojoties uz visu iepriekš minēto, apelācijas instances tiesa atzīst, ka atbildētājai, līdzīgi kā citiem kreditoriem, kuru labā ar spriedumu tiek piedzītas konkrētas naudas summas, ir atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt 6 % gadā no visas ar spriedumu piedzītās summas, ar nosacījumu, ka šo likumisko kavējuma procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis piedzītās summas lielumu.

[13] Atbilstoši Civilprocesa likuma $204.^{1}$ pantam prasītājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195., $204.^{1}$, $440.^{11}$ un $440.^{12}$ pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā Dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums C/ prasību pret /Persona A/ par zaudējumu atlīdzību.

Piedzīt no Dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums C/ /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, labā valsts nodevu 200 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7 EUR un ar lietas vešanu saistītos izdevumus par advokāta sniegto juridisko palīdzību 500 EUR.

Noteikt, ka atbildētājas labā piedzītie naudas līdzekļi jāieskaita kontā Nr./Konta numurs A/, AS Swedbank.

Noteikt /Persona A/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt likumiskos 6 % gadā no visas ar spriedumu viņas labā piedzītās summas, ar nosacījumu, ka šo likumisko kavējuma procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis piedzītās summas lielumu.

Noteikt Dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums C/ termiņu 10 dienas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese L. Jansone
Tiesnese I. Gaile
Tiesnesis L. Vēbere

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.